

Índice

	Od autora.....	4
	Jak ściagnać nagrania MP3?.....	5
	Wymowa.....	6
Unidade 1	Superlativo absoluto sintético. Numerais ordinais	12
Unidade 2	Flexão verbal: vária	16
Unidade 3	Futuro do Conjuntivo (1)	20
Unidade 4	Futuro do Conjuntivo (2)	24
Unidade 5	Futuro Composto do Conjuntivo	28
Unidade 6	Presente do Conjuntivo (1)	32
Unidade 7	Presente do Conjuntivo (2)	36
Unidade 8	Presente do Conjuntivo (3)	40
Unidade 9	Presente do Conjuntivo (4)	44
Unidade 10	Presente do Conjuntivo (5)	48
Unidade 11	Presente do Conjuntivo (6)	52
Unidade 12	Presente do Conjuntivo (7)	56
Unidade 13	Presente do Conjuntivo (8)	60
Unidade 14	Infinitivo Pessoal Composto	64
Unidade 15	Pretérito Perfeito Composto do Conjuntivo (1)	68
Unidade 16	Pretérito Perfeito Composto do Conjuntivo (2)	72
Unidade 17	Pretérito Imperfeito do Conjuntivo (1)	76
Unidade 18	Pretérito Imperfeito do Conjuntivo (2)	80
Unidade 19	Pretérito Imperfeito do Conjuntivo (3)	84
Unidade 20	Pretérito Imperfeito do Conjuntivo (4)	88
Unidade 21	Pretérito Imperfeito do Conjuntivo (5)	92
Unidade 22	Futuro Perfeito do Indicativo	96
Unidade 23	Condicional Pretérito	100
Unidade 24	Pretérito Mais-Que-Perfeito Composto do Conjuntivo (1)	104
Unidade 25	Pretérito Mais-Que-Perfeito Composto do Conjuntivo (2)	108
Unidade 26	Pretérito Mais-Que-Perfeito Composto do Conjuntivo (3)	112
Unidade 27	Frases condicionais	116
Unidade 28	Gerúndio Simples e Composto. Participio passado	120
Unidade 29	Pretérito Mais-Que-Perfeito Simples do Indicativo. Expressões de realce	124
Unidade 30	Voz passiva	128
Unidade 31	Discurso indireto	132
Unidade 32	Conectores e organizadores do discurso (1)	136
Unidade 33	Conectores e organizadores do discurso (2)	140
Unidade 34	Conectores e organizadores do discurso (3)	144
Unidade 35	Expressões fraseológicas	148
Unidade 36	Revisão	152
	Uzupełnienie treści wskazówek.....	160

Od autora

Drogi Czytelniku,

książka, którą masz przed sobą, to trzecia i ostatnia część serii **Portugalski w tłumaczeniach. Gramatyka**, cyklu podręczników do nauki języka portugalskiego w wersji europejskiej. Jest ona doskonałym narzędziem umożliwiającym **opanowanie gramatyki tego języka**. Zrealizowanie niniejszego kursu – uzupełnione o własną pracę ukierunkowaną na poszerzenie słownictwa – umożliwi Ci nauczenie się języka portugalskiego na poziomie zaawansowanym.

W każdym z 36 rozdziałów po lewej stronie znajdziesz zdania po polsku, a po prawej – ich portugalskie odpowiedniki. Twoim zadaniem będzie **tłumaczenie zdań**, które zbudowane są tak, aby umożliwić jednoczesną naukę gramatyki i przydatnego słownictwa. Zakrywając wybraną stronę, możesz w prosty sposób samodzielnie ćwiczyć przekład z polskiego na portugalski lub z portugalskiego na polski, a następnie od razu zweryfikować jego poprawność. Dobór zdań w każdym z rozdziałów możliwie dokładnie i wyczerpująco obrazuje omawiane struktury językowe oraz pozwala je wyćwiczyć.

Istotną część każdego rozdziału stanowią umieszczone z brzegu prawej strony **wskazówki**. W tej sekcji znajdziesz przystępne objaśnienia gramatyki, informacje o kontekstach użycia poszczególnych zwrotów, a także zestawienia przydatnych słów i wyrażeń. Jeśli temat jest Ci niezny, najlepiej zacznij naukę od wskazówek, a następnie przejdź do ćwiczeń. Kontynuację części bardziej rozbudowanych tematów znajdziesz w aneksie na s. 160.

Znaczną część książki obejmują rozdziały związane z odmianą czasowników w różnych czasach trybu łączącego. Omawiane są również m.in. formy *Gerúndio* i tzw. bezokolicznika odmiennego dokonanego, mowa zależna i niezależna. Ciekawym uzupełnieniem rozdziałów o tematyce gramatycznej są te poświęcone zagadnieniom leksykalnym, takim jak związki frazeologiczne oraz wyrażenia emfaticzne.

Do książki dołączony jest **kurs audio** do pobrania z naszej strony internetowej (patrz: wskazówka na następnej stronie) z nagraniem wszystkich portugalskich wersji zdań, odczytanych przez **rodowitego Portugalczyka**. Nagrania te są niezbędną pomocą w nauce poprawnej wymowy i płynności mówienia. Mogą Ci one również umożliwić rozwijanie kompetencji w zakresie rozumienia ze słuchu. Niech towarzyszą Ci w czasie pracy z podręcznikiem. Polecamy również zapoznać się ze szczegółami na temat brzmienia poszczególnych głosek, zawartymi na s. 6–11. Dzięki nim usystematyzujesz wiedzę o portugalskiej wymowie.

Jesteśmy przekonani, że praca z naszym podręcznikiem będzie dla Ciebie rozwijająca! Życzymy Ci przyjemnego zgłębiania tajników portugalskiej gramatyki.

Powodzenia! Boa sorte!

Przemysław Dębowskiak
oraz zespół Preston Publishing

UNIDADE 14 INFINITIVO PESSOAL COMPOSTO

1.	Pojechałam do Kanady po zwiedzeniu Wysp Owczych.	
2.	Wezwano ordynatora oddziału po tym, jak pacjent wybudził się ze śpiączki.	
3.	Dopiero po osiągnięciu pełnoletności będziesz mógł cieszyć się pełnią praw obywatelskich.	
4.	Mój chłopak nie zmrużył oka całą noc, bo pokłóciliśmy się o głupstwo.	
5.	Oskarżony zostanie osadzony w więzieniu z powodu popełnienia zbrodni o wysokiej szkodliwości społecznej.	
6.	Byłem zdziwiony, że wykluczono mnie z gry.	
7.	Wybaczam mu, mimo że mnie skrzywdził.	
8.	Choć obydwie siostry nigdy nie miały sposobności, by pojechać do Francji, mówią płynnie po francusku.	
9.	Przyjęci kandydaci nie będą mogli się zapisać, dopóki nie zapłacą wpisowego.	
10.	Nie oceniaj filmu, jeśli go nie widziałeś.	
11.	Klient nie miał prawa do sprzedaży nieruchomości przed upływem dwóch lat od dnia, w którym podpisał umowę kredytową.	
12.	Będziecie mogli wyjść wcześniej, pod warunkiem że uwiniecie się z protokołem z zebrania.	
13.	Jeśli przeczytał pan już regulamin naszych usług, proszę skierować się do stanowiska obsługi klienta.	
14.	W przypadku gdybyś już wyszła, pójdę po klucz do sąsiadów.	
15.	Oprócz tego, że napisałem około setki wierszy, skomponowałem też kilka piosenek.	
16.	Nie dość, że pojechaliliśmy do notariusza, to jeszcze zdążyliśmy zawieźć zakupy cioci Helenie.	
17.	Zamiast solidnie się pouczyć, imprezowaliście i w konsekwencji obłaliście egzamin.	
18.	Zamiast poskarżyć się policji, zabraliśmy się do pracy i szybko zlikwidowałyśmy szkody.	



1. Fui ao Canadá depois de ter visitado as Ilhas Faroé.
2. Chamaram o diretor médico do departamento após o paciente ter acordado do coma.
3. Só depois de teres atingido a maioria poderás gozar de plenos direitos cívicos.
4. O meu namorado não pregou olho a noite inteira por termos discutido por uma tolice.
5. O réu será encarcerado devido a ter cometido crimes de alta danosidade social.
6. Fiquei admirado por me terem excluído do jogo.
7. Perdo-o apesar de ele me ter feito mal.
8. A despeito de ambas as irmãs nunca terem tido a oportunidade de ir à França, falam fluentemente francês.
9. Os candidatos admitidos não se poderão inscrever até terem pago a taxa.
10. Não avalies o filme sem o teres visto.
11. O cliente não teve o direito de vender o imóvel antes de terem decorrido dois anos desde o dia em que assinou o contrato de crédito.
12. Vocês poderão sair mais cedo sob a condição de já terem despachado a ata da reunião.
13. No caso de o senhor já ter lido o regulamento dos nossos serviços, dirija-se ao balcão de atendimento ao cliente.
14. No caso de já teres saído, vou buscar a chave aos vizinhos.
15. Para além de ter escrito uma centena de poemas, compus também algumas músicas.
16. Além de termos ido ao notário, conseguimos levar as compras à tia Helena.
17. Em vez de terem estudado muito, vocês fizeram uma festa e por consequência chumbaram no exame.
18. Em vez de nos termos queixado à polícia, pusemo-nos a trabalhar e reparámos os danos rapidamente.

W tym rozdziale omówimy **Infinitivo Pessoal Composto** – bezokolicznik odmienny dokonany (w skrócie: BOD). Opisuje on czynności lub stany, które nastąpiły lub nastąpią (i zostaną ukończone) przed tymi wyrażonymi w zdaniu głównym. Formy **Infinitivo Pessoal Composto** tworzy się poprzez połączenie czasownika posiłkowego **ter** odmienionego w **Infinitivo Pessoal** z imiesłowem czasu przeszłego (**participio pasado**) właściwego czasownika, np.:

Bezokolicznik	<i>juntar</i>	<i>bater</i>	<i>fugir</i>
<i>Participio pasado</i>	<i>juntado</i>	<i>batido</i>	<i>fugido</i>
Infinitivo Pessoal Composto			
<i>eu</i>	ter juntado	ter batido	ter fugido
<i>tu</i>	teres juntado	teres batido	teres fugido
<i>ele/ela</i>	ter juntado	ter batido	ter fugido
<i>nós</i>	termos juntado	termos batido	termos fugido
<i>vocês, eles/elas</i>	terem juntado	terem batido	terem fugido

Poniżej przedstawiamy najczęstsze konteksty występowania bezokolicznika odmiennego dokonanego. Przykłady znajdziesz na stronach 160–162.

Wyrażenie przyimkowe **depois de** oraz przyimek **após** użyte z BOD określają czynności lub stany zakończone przed tymi ze zdania głównego.

Przyimek **por** oraz wyrażenie przyimkowe **devido a** użyte z BOD określają zakończone przyczyny czynności lub stanów ze zdania głównego.

Wyrażenia przyimkowe **apesar de** i **a despeito de** użyte z BOD określają okoliczności przeciwstawne do czynności lub stanów ze zdania głównego, które nie mają już miejsca.

Przyimki **até** i **sem** oraz wyrażenie przyimkowe **antes de** użyte z BOD określają warunki, bez spełnienia których nie mogły, nie mogą bądź nie będą mogły zajść czynności lub stany ze zdania głównego.

Z kolei wyrażenie **sob a condição de** użyte z BOD określa ukończoną okoliczność stanowiącą warunek konieczny dla zajścia czynności lub stanu ze zdania głównego.

Wyrażenie przyimkowe **no caso de** użyte z bezokolicznikiem odmiennym dokonanym określa potencjalną, zrealizowaną już okoliczność warunkującą zajście czynności lub stanu ze zdania głównego.

Wyrażenia przyimkowe **além de** i **para além de** użyte z BOD określają czynności lub stany, które dodatkowo wystąpiły bądź wystąpią przed tymi ze zdania głównego.

Wyrażenie przyimkowe **em vez de** użyte z BOD określa niezastąpią czynność lub stan, które mogłyby zastąpić te zaistniałe i wskazane w zdaniu głównym.

14. BEZOKOLICZNIK ODMIENNY DOKONANY

19. To niemożliwe, że odkryliście prawdę.



20. To było okropne, że usłyszałem tamte wszystkie przekleństwa.

21. Wystarczyłoby, gdybyś zasugerowała choć jedną poprawkę, ale wolałaś siedzieć cicho.

22. Będziemy musieli ukończyć pracę do przyszłego miesiąca (dosł. Będzie konieczne, żebyśmy już ukończyli pracę przed przyszłym miesiącem).

23. To niezmiernie ważne, żeby dzieci nauczyły się tabliczki mnożenia przed trzecią klasą.

24. Przydało mi się to, że kupiłeś wszystkie produkty z wyprzedzeniem.

25. Miguel jeszcze nie zadzwonił. Możliwe, że zapomniał o urodzinach dziadka.

26. Lepiej się stało, że sprzedaliście tamten stary, zrujnowany dom.

27. To było skandaliczne, że pobiliśmy się przed panią domu.

28. Szkoda, że Clary z nami wczoraj nie było.

29. Opląciło mi się to, że zainwestowałam w obligacje skarbowe.

30. Wystarczyłoby, gdybyś wypełnił choć jeden formularz, ale nie zrobiłeś nawet tego.

31. Wydało mi się dziwne, że tylu żołnierzy wyszło na ulicę w cywilu.

32. Uważasz za niestosowne, że zdjęliśmy buty w przedpokoju?

33. Mam nadzieję, że zakończyłaś już swoją niezdrową relację z Raulem.

34. Przykro mi, że straciłem wszystkie pieniądze, które zainwestowałem na giełdzie papierów wartościowych.

35. Przykro mi, że była pani świadkiem tamtej nieprzyjemnej sceny.

36. Dziękuję, że przyszliście na zebranie.



19.	É impossível vocês terem descoberto a verdade.
20.	Foi horrível eu ter ouvido todos aqueles palavras.
21.	Era suficiente teres sugerido ao menos uma correção, mas preferiste calar-te.
22.	Será necessário já termos concluído o trabalho antes do próximo mês.
23.	É extremamente importante as crianças já terem aprendido a tabuada da multiplicação antes da terceira classe.
24.	Foi-me útil teres comprado todos os produtos com antecedência.
25.	O Miguel ainda não telefonou. É possível ter-se esquecido do aniversário do avô.
26.	Foi melhor vocês terem vendido aquela casa antiga e arruinada.
27.	Foi escandaloso termo-nos agredido à frente da anfitriã.
28.	É pena a Clara não ter estado connosco ontem.
29.	Valeu a pena eu ter investido nas Obrigações do Tesouro.
30.	Bastava teres preenchido apenas um formulário, mas nem sequer isso fizeste.
31.	Pareceu-me estranho tantos soldados terem saído para a rua à paisana.
32.	Achas inapropriado termos descalçado os sapatos no vestíbulo?
33.	Espero já teres terminado o teu namoro pouco saudável com o Raul.
34.	Tenho pena de ter perdido todo o dinheiro que investi na bolsa de valores.
35.	Lamento a senhora ter testemunhado aquela cena desagradável.
36.	Agradeço por terem vindo à reunião.

Bezokolicznika odmiennego dokonanego używa się po bezosobowych zwrotach z czasownikiem *ser* w 3. os. l. poj. i przymiotnikiem. Powstaje wówczas następująca konstrukcja: **<ser + przymiotnik + Infinitivo Pessoal Composto>**. Może ona występować w kilku czasach gramatycznych o różnych zastosowaniach, w zdaniach, które:

- dotyczą stwierdzenia w czasie teraźniejszym, odnoszącego się do zakońzonego wydarzenia z przeszłości;
- dotyczą stwierdzenia w czasie przeszłym, odnoszącego się do wcześniejszego faktu z przeszłości;
- są warunkowe i opisują niezrealizowane, hipotetyczne przeszłe zdarzenia (zob. rozdz. 27 o zdaniach warunkowych);
- odnoszą się do punktu w przyszłości, w którym coś powinno zostać dokonane wcześniej (przeszłość w przyszłości).

Przymiotniki stosowane w tej konstrukcji są zasadniczo takie same, jak te wymienione w rozdz. 6.

BOD stosowany jest także po bezosobowych zwrotach i bezosobowych formach niektórych czasowników, takich jak: **convém, é preciso, basta, vale a pena, é pena**. Mogą one występować w różnych czasach gramatycznych w zdaniach, które:

- dotyczą stwierdzenia w czasie przeszłym, odnoszącego się do wcześniejszego faktu z przeszłości;
- są warunkowe i opisują niezrealizowane, hipotetyczne przeszłe zdarzenia (zob. rozdz. 27).

Kolejny kontekst zastosowania omawianych bezokoliczników to konstrukcje o budowie: **<Presente do Indicativo / PPS + przymiotnik + Infinitivo Pessoal Composto>**. Wyrażają one opinię mówiącego na temat czynności lub stanu ukończonych przed tym, o czym stanowi treść zdania głównego. Występujące w nich przymiotniki są z reguły takie same, jak te wymienione w rozdz. 6, a czasowniki to m.in.: **achar, considerar, julgar, parecer**.

Bezokoliczników odmiennych dokonanych używa się również po czasownikach i zwrotach wyrażających różne emocje odnoszące się do czynności lub stanu ukończonych przed tym, o czym stanowi treść zdania głównego (zob. rozdz. 9), m.in.: **esperar, agradecer por, recear, ter medo de, lamentar, ter pena de, duvidar**.

Można też powiedzieć: **Obrigado/Obrigada por terem vindo à reunião**.